

L'ESQUERDA

de Jorge-Yamam Serrano

Teatro de CERCA

SINDICATURA
DE GREUGES
DE BARCELONA

Sinopsi

La protagonista de l'obra és una persona d'uns 50 anys que, sobtadament, recupera la memòria esborrada d'un abús sexual patit durant la seva infància, a l'escola. Representa aquelles persones que, després de 30 o 40 anys, adquireixen la maduresa i distància suficient per comunicar i denunciar el que van patir en la seva infància. La peça és, en si mateixa, un acte de reparació; una festa imperfecta, la recuperació de la celebració de la vida, tot i les seves esquerdes

Dispositiu escènic sobre la reparació d'un abús infantil en l'àmbit de l'educació i la formació. Una obra que parla també del paper dels "tercers", la seva responsabilitat i la seva capacitat de reparar simbòlicament el mal que ha patit una víctima d'abusos. Com a tercer entenem altres persones properes, companys, família, professors, director/a, institucions i entitats...

El tercer trenca la creença que els abusos és cosa de dos.

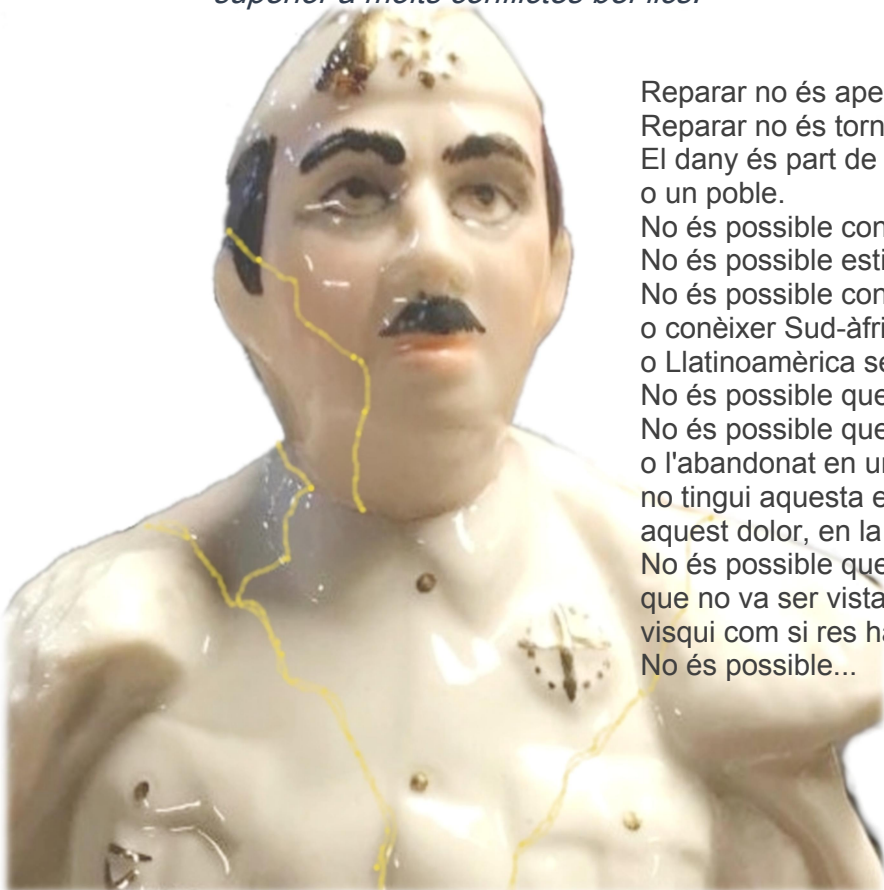
El públic al teatre, ocupa la posició del tercer, de l'espectador.

Representem un cas real paradigmàtic, entre fortes columnes de poètica postdramàtica i un espai instal·latiu més enllà de l'escena.

La ceràmica trencada, esquerdada i resignificada serà un dels principals elements que vehicularà la posada en escena.

Aquesta proposta, duta a terme per Teatrod CERCA, és una encàrrec de la Sindicatura de Greuges de Barcelona. Col·labora la comissió de reparació de víctimes d'abusos en l'àmbit educatiu creada per la Sindicatura i diverses entitats.

"Prop de 500.000 persones han estat abusades per l'Església en la seva infància, en l'ambient educatiu o de formació. El nombre total de víctimes és superior a molts conflictes bèl·lics."

Reparar no és apedaçar, no és arreglar.

Reparar no és tornar a com érem abans.

El dany és part de la història d'una persona o un poble.

No és possible conèixer a algú sense escoltar la càrrega que guarda.

No és possible estimar a algú sense entrar en la seva ombra.

No és possible conèixer Occident sense l'Holocaust,

o conèixer Sud-àfrica sense l'Apartheid,

o Llatinoamèrica sense les dictadures militars.

No és possible que la víctima no tingui a prop la disfressa d'agressor.

No és possible que el traït,

o l'abandonat en una relació en la qual s'havia atrevit a estimar,

no tingui aquesta experiència,

aquest dolor, en la seva història.

No és possible que la nena, que no va ser protegida

que no va ser vista,

visqui com si res hagués passat.

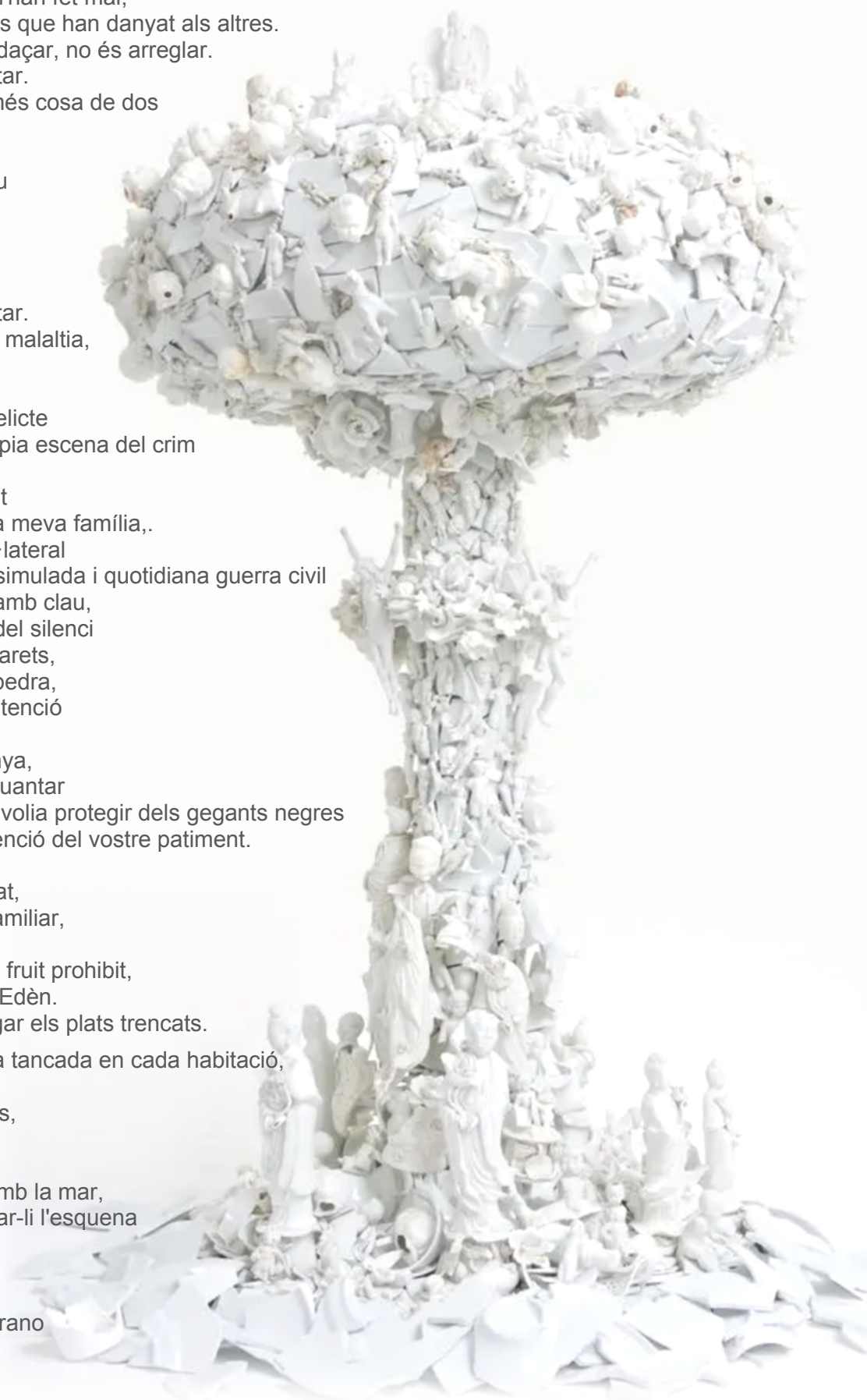
No és possible...

No és possible que no estiguin les paraules que m'han humiliat
les relacions que m'han fet mal,
les meves eleccions que han danyat als altres.
Reparar no és apedaçar, no és arreglar.
Reparar no és tractar.
Un abús no és només cosa de dos
és un símptoma
És un símptoma
d'un sistema abusiu
És un símptoma
com la coïssor,
com pixar-se al llit.

Reparar no és tractar.
Un abús no és una malaltia,
és una agressió,
un delicte.
Jo sóc el cos del delicte
Jo sóc la meva pròpia escena del crim
Jo sóc la prova
Jo sóc el dany ocult
la fosca ferida de la meva família,.
Jo sóc un dany col·lateral
Jo sóc la meva dissimulada i quotidiana guerra civil
Jo sóc l'holocaust amb clau,
la meva dictadura del silenci
Jo sóc les quatre parets,
la quarta paret de pedra,
jo sóc el dic de contenció
el mur de Berlín
el mur de la vergonya,
el mur que volia aguantar
el petit mur que us volia protegir dels gegants negres
el petit dic de contenció del vostre patiment.
Jo he posat el cos
Jo he trencat un plat,
he trencat l'atuell familiar,
els guarniments.
M'han fet menjar el fruit prohibit,
he talat l'arbre de l'Edèn.
I algú haurà de pagar els plats trencats.

Hi ha una tempesta tancada en cada habitació,
el dia que esclatin,
inundaran les cases,
els col·legis...
la ciutat.
Quan una no pot amb la mar,
el més fàcil és donar-li l'esquena
i no veure'l.

Jorge-Yamam Serrano

LA IMPORTÀNCIA DE LA REPARACIÓ

*Reparar no és apedaçar
Reparar no és arreglar
És conèixer la realitat tal com va ser,
amb el mal que em van fer...
És donar-li el seu lloc, la seva llum.
L'esquerda, si és vista
si és escoltada, compartida, narrada,
ens regala la possibilitat de tornar a ser,
la possibilitat...
de ser.*

Especialistes, com la unitat AIDA (Unitat d'Abordatge Integral de l'Abús), introdueixen un nou model d'intervenció basat en la reparació i no en el tractament de les víctimes. "L'abús no és una malaltia, és una agressió a la part més íntima de la persona, a la seva ànima, i aquesta agressió no es tracta, es repara."

Reparar i assistir el cercle proper, el sistema, els "tercers", és molt beneficiós per a la persona que ha patit l'abús i ajuda a sanar a tota la societat.

Aquesta obra està recolzada i coproduïda per entitats i iniciatives que treballen per construir un perdó simbòlic amb clubs esportius i l'Ajuntament de Barcelona.

LA REPARACIÓ SIMBÒLICA

El 90% dels casos d'abusos sexuals afluïren en l'edat adulta, els infants no s'atreveixen a parlar. Si les víctimes normalment necessiten uns 30-40 anys per connectar amb l'abús, comunicar-lo, expressar-lo, posar-lo en coneixement de la policia i d'un jutge, es troben que el delictes ja ha prescrit judicialment. Aquesta situació presenta una dificultat per a la reparació. Per això, creiem que la **reparació simbòlica** pot omplir aquest buit. El teatre a més a més, té el poder del símbol. Hem investigat durant dos anys com reparar aquesta ferida. Escenicament, juguem amb la metàfora de la reparació emocional, psicològica i simbòlica a través de la reparació de peces de ceràmica trencades, basant-nos en el mètode "kintsugi":

"En japonès, "kintsugi" significa "reparar amb or". És un mètode de reparació que celebra la història de cada objecte mostrant les seves fractures en lloc d'ocultar-les o dissimular-les. A les fractures, a la part danyada, se li aplica una laca adhesiva natural. Abans que s'assequi, se li cobreix amb pols d'or. Davant d'una manera de viure que només mostra allò que és jove, fort i perfecte, la filosofia del kintsugi ens permet expressar que tot allò que ha estat danyat té una història digna de ser narrada."

Una aproximació a la escenificació

La peça és principalment un monòleg

La dramaturgia i l'escenificació va des d'una fragmentació, a la unió i integració. Dit d'una altra manera, és com la reparació d'un plat trencat mitjançant el "kintsugi"; també una peça teatral consisteix a unir fragments, amb llum, amb dedicació, amb or. Aquest mètode és aplicat a la "peça" teatral i a la peça de ceràmica.

Les víctimes van ser tractades com a objecte, gairebé com a nines de porcellana trencades. Transferim la càrrega i el mal de la persona simbòlicament a peces de ceràmica, resignificades, desconstruïdes i reconstruïdes.

Podem aplicar la fragmentació no només a escena; en el hall del teatre, els cartells de l'obra poden estar trencats, fragmentats, quan entra el públic el personal de sala podria trencar l'entrada en diversos trossos que són retornats juntament amb fragments del programa de mà.

La fragilitat és una sensació a transmetre en l'espai, en els assistents. Plats i ceràmiques poden caure, trencar, revelar equilibris precaris.

Trossos de ceràmica caient durant la peça

Trossos de plats trencats per l'espai

Ballar sobre plats trencats, caminar sobre plats trencats.

La mirada. L'esquena. Els tecers: el públic

Treballarem de manera significativa amb la perspectiva de l'interpret i la mirada. El públic quan entra, una persona d'uns 50 anys ja està en escena. Està d'esquena, asseguda davant una llarga i pàl·lida taula de menjador escolar. Tant el públic com la dona, miren cap a la mateixa direcció, la foscor. Més enllà de la taula, en la profunditat de l'escenari, una inquietant foscor. Ningú, ningú... pot veure res.

Explorem la importància de la mirada, i aprofitem el fet teatral com per exemple **l'existència del públic; l'existència d'un tercer, dels tercers.**

Aquí potser una de les grans diferències amb altres obres amb el mateix tema.

A poc a poc, la protagonista s'anirà girant cap al públic significativament fins a estar de cara a ells.

L'esquena tindrà una aparença de porcellana.
El format és frontal a la italiana.

EL TEMPS

Anacronisme

Jugarem amb el temps. Algú que ha passat per una experiència de trauma, ha fixat o congelat el temps. Viu l'adulthood des de la visió de nena. Hi ha un delay, un anacronisme que escenificarem. Si utilitzem micro, podem crear un retard de que sentim i el que diu.

En algun moment, també podem generar una dissociació del que diu per micro i el que diu de veritat la intèrpret.

També pode puntualment convertir la veu de l'adulta en veu de nena.

(Deslocalització) Com a l'inici està d'esquena, si usem micro, pot començar a parlar i el públic no saber la font d'emissió del so.

Si bé hi haurà trossos de ceràmica que aniran caient des de l'alt, en un punt de l'espai podem aconseguir l'efecte de congelar la caiguda dels fragments.

Projecció.

Valorem la possibilitat de la projecció de vídeo per a treballar amb el temps; congelar el temps, invertir-lo, càmeres lentes amb peces de ceràmiques trencant-se, vídeos de reparació de Kintsugi en blanc i negre...

Colors.

El color principal en escena és el blanc. Treballarem complementàriament, amb el blau, daurat i negre.

Referència estètica

*El "Kintsugi" tradicional japonès

*L'artista i escultor holandès Bouke de Vries

Souvenirs de ceràmica

RECORD DE...

La nostra protagonista és una persona que sobtadament, recobra la memòria esborrada d'un abús durant la seva infància, a l'escola. Continuem jugant al voltant de les peces de ceràmica, amb els "souvenirs"; connectar, accedir al record i a la seva deformació.

Com la memòria, el fang es fon i confon, es fragmenta; com la ceràmica, que fixa el trauma en el fang de la memòria.

Memòria i ceràmica evocuen la fragilitat, la fragmentació, la manipulació i les distorsions que la fan imperfecta, sospitosa i finalment humana.

Estructura dramàtica L'ESQUERDA:

Fases de reparació Kintsugi + Fases reparació d'abús + Preparació de celebració.

Peça teatral = Peça ceràmica = Personatge i història.

Durada estimada: 75 minuts
Mitjà i petit format
Espectacle a partir de 15 anys

L'ESQUERDA

Cia TeatrodCERCA

Direcció i dramaturgia: Jorge-Yamam Serrano
Intèrprets: Cristina Gamiz
Ajudant de direcció: Ines Jimenez
Espai Sonor: Diego Paqué
Audiovisuais: Nico Aguerre
Il·luminació: Marc Inglés
Vestuari: Ana Sabina

Producció: TeatrodCERCA,
Sindicatura de greuges de Bcn

Col·laboració: Carla Rovira, Anna Mª Ricard,
Leonor Paqué, Comissió de reparació de supervivents
d'abús en educació.

*Vull que hi hagi llum,
fondre la pell dels vampirs
i que els cremi la creu,
Vull que la meua pell sigui de plata,
i que l'orina en el meu llit que encara faig,
sigui d'or,
Vull desactivar les mines en la meua pell,
d'una guerra civil antiga, oblidada.
Vull ballar com si no estigués sota un bombardeig.
Vull ballar fora del meu propi búnquer
Vull que la guerra dins del meu búnquer acabi
Vull dibuixar flors de plata i or amb la meua ràbia.
Vull cavar foscos forats en les parets
blanquíssimes de Bernarda Alba
i tenyir de blanc el vestit de dol,
esfondrar el mur gruixut de la quarta paret
trencar-lo,
que caigui com el mur de Berlín.
i deixar-ho trencat,
a terra,
vençut.*

Cia. TeatrodCERCA

[web teatrodcerca](http://web.teatrodcerca)

El col·lectiu amb residència a Barcelona deu el seu nom als seus orígens, l'any realitzant teatre realista, pròxim i «domèstic» als salons de cases particulars (més de 350 funcions). La companyia va desenvolupar un teatre site-specific en llocs reals i no convencionals. Des de llavors i amb el mateix esperit, ha representat les seves propostes en escenaris teatrals convencionals. La companyia va ser escollida com a projecte en «Reinventant Barcelona», exposat a la Sala Ciutat de l'Ajuntament de Barcelona per a iniciatives que innoven i tenen impacte de futur a la ciutat.

Jorge-Yamam Serrano ha estat treballant amb la companyia TeatrodCERCA, formant part de la producció i protagonitzant "FANDO Y LIS", nominada als Premis Max. "QUE VAYA BONITO" és una de les primeres obres que Serrano escriu, dirigeix i protagonitza. Després de gairebé 100 representacions i diversos reconeixements com el Premi Moritz-FiraTàrrrega 2012, nominada-finalista als Premis Max al Millor Espectacle Revelació 2014, entre altres. Crea l'obra "CAMARGATE", una obra política de teatre documental amb un gran impacte en públic i crítica. Amb la companyia mexicana VACA 35 co-produeixen la creació col·lectiva "CUANDO TODOS PENSABAN QUE HABÍAMOS DESAPARECIDO", fent temporada al Teatro Español de Madrid i a La Villarroel de Barcelona. Estrena "LA REVELACIÓ" al Teatre Lliure, produïda pel Festival Grec de Barcelona, finalista al Premi BBVA de Teatre a la millor obra 2020.

CV Produccions TeatrodCERCA

Muntatges per a salons i sales teatrals de petit format:

Producció "La carcoma" de Quique Culebras. Tarragona 2003. Gira estatal.
Producció "La ceniza" de Quique Culebras. Tarragona 2004. Gira Catalunya.
Producció "Atracar un banco con un bote de laca" de Quique Culebras.
Tarragona 2011. Gira estatal.
Producció "El esperanza" de Quique Culebras. Tarragona 2011. Gira estatal.
Producció "Se t'annodi, se ti snodi: la libertad" de Pau de Nut Valencia 2013.

Muntatges en espais no convencionals:

Producció "Ctrl – ME". de Jorge-Yamam Serrano i Laura Barba. Festival Intern.
Gest.Catalunya.2011
Producció "Que vaya bonito" de Jorge-Yamam Serrano. FiraTàrrrega. Catalunya.2012 .
Temporada La Seca Espai Brossa, Barcelona. Abril 2013 – Gira Estatal.

Muntatges per a escenaris teatrals:

Producció "2Mas". Sala Trono. Tarragona 2005 – Mostra de teatre de Barcelona. Teatreneu
2006.
Producció "Fando y Lis". Estrenat a la "Muestra de teatro español de autores
contemporáneos de Alicante" 2008, teatre Arniches. Temporada Teatre
Tantarantana Barcelona. Octubre 2009. Temporada Teatro Círculo de Bellas
Artes de Madrid. Mayo 2011. Festival «J'actes et Jactes» Limoux, Francia.2011
Coproducció "Sots l'ombra d'un bell arbre" de Helena Tornero dirigida per Marta Pazos
(adaptació sobrr l'obra de Ramon Llull "El llibre del gentil i els tres savis")
Coproducció Catalunya, Portugal i Galícia.
Producció «CAMARGATE» de Jorge-Yamam Serrano. 2015 Temporada Teatre
Tantarantana , temporada Teatro del Barrio de Madrid i Gira Catalunya
Coproducció «Cuando todos pensaban que habiamos desaparecido» Co-producció amb
cia Vaca35, entitats de Mèxic amb FiraTàrrrega.... 2015. Temporada al
Teatro Español de Madrid. Temporada a la sala Villarroel de Barcelona. Gira
nacional i internacional
Producció «LA REVELACIÓ» de Jorge-Yamam Serrano Co-producció amb Festival Grec
de Barcelona 2018-2020 (Finalista Premio BBVA de teatre) Temporada Teatre
Lliure de Montjuïc i temporada Teatre Tantarantana de Barcelona.

Inicia els seus estudis combinant art dramàtic i audiovisuals. Posteriorment realitza el grau de direcció i dramaturgia. Com a **ACTOR**, ha treballat amb La Cubana, amb Sergi Belbel al Teatre Nacional de Catalunya, amb Juan Mayorga... S'integra a "La Invenció" de Josep Pere Peyró, amb diverses obres en gira internacional com per exemple "Las puertas del cielo" (Europa-Àfrica, Premi al muntatge més innovador, Ribadavia). L'interès per investigar el llenguatge escènic també el desenvolupa amb la seva companyia Teatrod CERCA, conegut col·lectiu per representar obres en cases i espais no convencionals des de 2003. Protagonitza i produeix "Fando y Lis", nominada als premis Max, amb temporada al Círculo de Bellas Artes de Madrid i festivals a França, entre altres.

CINEMA destaca amb un dels principals papers de la reconeguda "REC", dirigida per Jaume Balagueró, en el paper de tetraplègic a "Diario de una Ninfómana" i va rodar a Alacant com a protagonista d'"Orson West". És el protagonista espanyol a la coproducció internacional "Train Station", produïda per més de 20 països. Ha rodat a Catalunya i més tard a Corea del Sud (Seül) la sèrie internacional "The legend of the blue sea". Actualment està rodant un dels papers principals de la pel·lícula "A dios ya no le importamos" de Nico Aguerre.

Com a **CREADOR TEATRAL**, la peça en aparadors comercials "CTRL-ME". Ha ideat presentacions per a publicitat i màrqueting. Ha escrit, dirigit i protagonitzat l'obra "QUE VAYA BONITO", guanyadora del Premi Moritz FiraTàrrrega 2012 al millor espectacle i finalista nominada al Premi MAX Espectacle Revelació 2014, entre altres reconeixements. Per encàrrec ha escrit i dirigit la coproducció "El Lloc" per a Íntims Produccions, becada a FiraTàrrrega i amb temporada a la Sala Flyhard. També ha escrit les dues obres de teatre documental "Columbine at sun" i l'exitosa "CAMARGATE". En gira, amb la coproducció internacional "Cuando todos pensaban que habíamos desaparecido", una obra de creació col·lectiva amb la companyia mexicana Vaca35, que va fer temporada a la Sala Villarroel de Barcelona i al Teatro Español de Madrid. També ha escrit i dirigit al Teatre Lliure l'obra "La Revelació", produïda pel Festival Grec de BCN (Finalista Premi BBVA de Teatre a la millor obra 2020, becada per a creació/innovació per la Generalitat de Catalunya). Participa al Centro Dramático Nacional en "El teatro por llegar, la ventana del CDN".

Acaba d'estrenar al TNC "Els contrabandistes de llibres de Daraia" amb Iban Beltran.

Projectes comunitaris i mediació: El projecte ArtiPart, que dirigeix a la Sala Beckett, col·laborant amb Hangar i La Escocesa amb la Fundació Joia. Taller i creació amb persones amb trastorns de salut mental.

Ponent escola judicial "Estatut de la víctima", "Trastorns de salut mental", "Declaracions crítiques",

Convocatòries i beques:

*Guanyador de la Menció especial de TEATRONIKA amb el text teatral per a robots androïdes "Ovejas y pastores".

*Guanyador Carlota Soldevilla 2020 amb el projecte innovador Escena distante; Teatre Lliure, Temporada Alta.

*Tres vegades becat per a la investigació i innovació en l'àmbit de les arts escèniques per la Generalitat de Catalunya (2023, 2020, 2017).

*Guanyador de la beca Walter Benjamin 2019 per a creació artística itinerant en espais públics.

*Residència-Ajuda a la creació "El cicló/Teatre Tantarantana" 2015 amb el projecte "Camargate".

*Residència-Ajuda a la creació a FiraTàrrrega en 3 ocasions: 2012, 2013 i 2015 amb els projectes "Que vaya bonito", "El Lloc" i "Cuando todos pensaban que habíamos desaparecido".

Docència: Actualment és professor a l'Escola Superior d'Art Dramàtic Eòlia i a l'Estudi Laura Jou.

Entrevista a TVE, programa "Atención Obras" explicant treballs anteriors..

<https://www.rtve.es/alacarta/videos/atencion-obras/atencion-obras-vaya-bonito-teatro-terrazas-barcelona/2575211/>

VÍDEO BREU PRESENTANT EL PROJECTE

https://youtu.be/IYq_Rt0wWus

MATERIALS DE CREACIONS ANTERIORS

Feu click ↓

[Enllaç a Materials de creacions anteriors](#)

A l'enllaç podreu veure totes les creacions anteriors. Un cop dins podreu fer click a cada cartell d'espectacle i es desplegarà un dossier complet.

Aqui enllaç de l'obra complerta LA REVELACIÓ al Teatre Lliure Festival Grec

https://youtu.be/PK_QX8496lo